PLENUL
CONSILIULUI CONCURENȚEI

Republica Moldova, MD- 2068, Chișinău, str. Alecu Russo, nr. 1
E-mail: office@competition.md; www.competition.md

DECIZIE

mun. Chișinău

din 04 august 2022 **Nr. DA- 18/18-53**

Plenul Consiliului Concurenței,

acționând în temeiul art. 41 alin. (1) lit. h) din Legea concurenței nr. 183 din 11.07.2012 *(în continuare – Legea concurenței)*, Hotărârii Parlamentului nr.33 din 17.02.2022 privind numirea în funcția a unui membru și președinte al Plenului Consiliului Concurenței, Hotărârii Parlamentului nr. 331 din 30.11.2018 privind numirea în funcție a membrilor Plenului Consiliului Concurenței,

examinând raportul de investigație pe marginea cazului inițiat prin Dispoziția Plenului Consiliului Concurenței nr. 18 din 26.03.2018, modificată prin Dispoziția Plenului Consiliului Concurenței nr. 26 din 15.10.2020 și materialele acumulate în cadrul investigației

A CONSTATAT:

1. În contextul sesizării Curții de Conturi nr.11/01-501 din 27.04.2017 referitor la raportul auditului „Managementul sistemelor de supraveghere a traficului rutier", precum și în baza notei examinatorului nr. DA-07/174 din 21.03.2018, Plenul Consiliului Concurenței, în conformitate cu art. 41 alin. (1) lit. f) și art. 55 alin. (2) și (3) al Legii concurenței nr. 183 din 11.07.2012, a emis Dispoziția nr. 18 din 26.03.2018 privind inițierea investigației referitor la semnele încălcării art. 5 din Legea concurenței nr. 183 din 11.07.2012 de către întreprinderile „Inforad" SRL, „Midland Engineering" SRL și „Diolum" SRL, participante la procedurile de achiziție și parteneriat public-privat organizate și desfășurate de Consiliile Raionale pentru achiziționarea serviciului de monitorizare a traficului rutier, modificată prin Dispoziția nr. 26 din 15.10.2020 cu privire la modificarea unor acte administrative.
2. Obiectul investigației reprezintă comportamentul întreprinderilor „Inforad" SRL, „Midland Engineering" SRL și „Diolum" SRL, în cadrul procedurilor de achiziție și parteneriat public-privat organizate și desfășurate de Consiliile raionale pentru achiziționarea serviciului de monitorizare a traficului rutier, în perioada anilor 2013-2015.

I. Părțile implicate

1) **„Inforad" SRL**[1], IDNO 1014600029445, administrator - ✂✂✂. Asociat unic - „Esthor Investments Limited" SRL. În procedură simplificată de faliment din 14.05.2019. Lichidator fiind desemnat - ✂✂✂. Adresa juridică: mun. Chișinău, str. Sf. Andrei 20.

2) **„Midland Engineering" SRL**[2], IDNO 1013602004098, administrator - ✂✂✂. Asociat unic - DEKKA HOLDING B.V. În procedură de faliment din 06.06.2019. Lichidator fiind desemnat - ✂✂✂. Adresa juridică: mun. Chișinău, str. Dâmbului 39.

3) **„Diolum" SRL**[3], IDNO 1010600001335, administrator și asociat unic - ✂✂✂. Adresa juridică: mun. Chișinău, str. Alba-Iulia nr. 75, bl. V.

II. Piața relevantă: piața produsului și piața geografică

3. Potrivit art. 4 din Legea concurenței, piața relevantă este definită drept piața în cadrul căreia trebuie evaluată o anumită problemă de concurență și care se determină prin raportarea pieței relevante a produsului la piața geografică relevantă.
4. În cazul procedurilor de achiziție publică, piața relevantă prezintă un specific aparte, întrucât, autoritățile publice pot face achiziții numai prin organizarea unor proceduri concurențiale. Astfel, manifestarea concurenței pentru produsele sau serviciile care fac obiectul achiziției publice, are loc doar în momentul organizării și desfășurării acesteia. Întreprinderile care depun oferte de participare, concurează prin oferta financiară și/sau tehnică, în funcție de criteriul de atribuire ales de autoritatea contractantă, abia după calificarea lor din punct de vedere al respectării criteriilor de calificare și selecție.
5. Conform art. 4 din Legea concurenței, piață relevantă a produsului reprezintă piața produselor considerate de consumatori ca interschimbabile sau substituibile datorită utilizării date acestora, caracteristicilor fizice, funcționale și a prețului.

---

[1] Conform bazelor de date fiscale, principalele genuri de activitate ale întreprinderii sunt #6202 Activităţi de consultanţă în tehnologia informaţiei, #51100 Comerţul cu ridicata pe bază de tarife sau contracte, #72100 Consultaţii în domeniul sistemelor de calcul, #72200 Realizarea de programe şi consultanţa în domeniul dat, #72300 Prelucrarea datelor, #72400 Activităţi legate de băncile de date, #72500 Întreţinerea şi repararea maşinilor de birou şi a tehnicii de calcul, #72600 Alte activităţi legate de tehnica de calcul, #74140 Activităţi de consultare pentru afaceri şi management

[2] Conform bazelor de date fiscale, principalele genuri de activitate ale întreprinderii sunt #6311 Prelucrarea datelor, administrarea paginilor web şi activităţi conexe, #32309 Repararea aparatelor de radio şi televiziune, #51432 Comerţul cu ridicata al aparatelor de radio şi electronice, #51900 Alte tipuri de comerţ cu ridicata, #52489 Alte tipuri de comerţ cu amănuntul în magazine specializate, #52630 Alte tipuri de comerţ cu amănuntul neefectuat prin magazine

[3] Conform bazelor de date fiscale, principalele genuri de activitate ale întreprinderii sunt #7732 Activităţi de închiriere şi leasing de maşini şi echipamente pentru construcţii, #31500 Producţia de lămpi electrice şi echipamente de iluminat, #51430 Comerţul cu ridicata al aparatelor electrice de uz casnic şi aparatelor de radio, #64200 Telecomunicaţii, #74870 Alte activităţi de servicii prestate întreprinderilor, neincluse în alte categorii, #52449 Comerţul cu amănuntul al aparatelor de iluminat şi articolelor de uz casnic neincluse în alte categorii

6. Totodată, menționăm că piața relevantă geografică cuprinde zona în care întreprinderile implicate în cererea și oferta de produse sau servicii, în care condițiile de concurență sunt suficient de omogene și care poate fi delimitată de zonele geografice învecinate, deoarece condițiile de concurență diferă în mod apreciabil în respectivele zone. Astfel, nu este necesară o omogenitate perfectă a condițiilor de concurență între operatori, fiind suficient dacă acestea sunt „similare" sau „suficient de omogene".
7. Dat fiind faptul că, ofertele publice sunt valabile pe teritoriul Republicii Moldova, iar întreprinderilor li se asigură o dimensiune națională de intrare pe piață/participare la concursurile respective, în temeiul prevederilor art. 30 alin. (2) lit. d) din Legea concurenței, **piața geografică relevantă** este considerată de dimensiune națională, respectiv teritoriul Republicii Moldova.
8. Conform art. 28 alin. (1) din Legea concurenței, examinarea problemelor concurențiale și evaluarea unei cauze de concurență se efectuează în cadrul pieței relevante. Respectiv, piața relevantă este considerat locul unde se confruntă cererea și oferta unor lucrări. În cazul investigat este vizat comportamentul întreprinderilor în contextul participării în cadrul procedurilor de achiziții publice. Concurența între participanții în cadrul procedurilor de achiziție publică se exercită în limita obiectului procedurilor de achiziție. Respectiv, **piața produsului coincide** cu obiectul procedurii de achiziție analizate.
9. Astfel, **piața relevantă** se determină, după cum urmează:
   - Pentru licitația publică nr. 1902/13 din 04.12.2013, organizată și desfășurată de Consiliul raional Cantemir - achiziționarea serviciilor de monitorizare a traficului rutier, pe teritoriul Republicii Moldova.
   - Pentru licitația publică nr. 2270/13 din 29.01.2014, organizată și desfășurată de Consiliul raional Ungheni - achiziționarea serviciilor de monitorizare a traficului rutier, pe teritoriul Republicii Moldova.
   - Pentru licitația publică nr. 124/14 din 29.01.2014, organizată și desfășurată de Consiliul raional Hîncești - achiziționarea serviciilor de monitorizare a traficului rutier, pe teritoriul Republicii Moldova.
   - Pentru licitația publică nr. 123/14 din 24.02.2014, organizată și desfășurată de Consiliul raional Anenii Noi - achiziționarea serviciilor de monitorizare a traficului rutier, pe teritoriul Republicii Moldova.
   - Pentru licitația publică nr. 133/14 din 10.03.2014, organizată și desfășurată de Consiliul raional Criuleni - achiziționarea serviciilor de monitorizare a traficului rutier, pe teritoriul Republicii Moldova.
   - Pentru licitația publică nr. 188/14 din 17.03.2014, organizată și desfășurată de Consiliul raional Orhei - achiziționarea serviciilor de monitorizare a traficului rutier, pe teritoriul Republicii Moldova.

- Pentru licitația publică nr. 509/14 din 07.05.2014, organizată și desfășurată de Consiliul raional Soroca - achiziționarea serviciilor de monitorizare a traficului rutier, pe teritoriul Republicii Moldova.
- Pentru licitația publică nr.514/14 din 07.05.2014, organizată și desfășurată de Consiliul raional Cimișlia - achiziționarea serviciilor de monitorizare a traficului rutier, pe teritoriul Republicii Moldova.
- Pentru licitația publică nr.961/14 din 07.07.2014, organizată și desfășurată de Consiliul raional Strășeni - achiziționarea serviciilor cu privire la implementarea sistemului automatizat de supraveghere a circulației rutiere „Controlul Traficului" , pe teritoriul Republicii Moldova.
- Pentru licitația publică nr. 988/14 din 09.07.2014, organizată și desfășurată de Consiliul raional Ocnița - achiziționarea serviciilor de monitorizare a traficului rutier, pe teritoriul Republicii Moldova.
- Pentru licitația publică nr. 1501/14 din 25.08.2014, organizată și desfășurată de Consiliul raional Căușeni - achiziționarea serviciilor de monitorizare a traficului rutier, pe teritoriul Republicii Moldova.
- Pentru licitația publică nr. 1555/14 din 25.08.2014, organizată și desfășurată de Consiliul raional Sângerei - achiziționarea serviciilor de monitorizare a traficului rutier, pe teritoriul Republicii Moldova.
- Pentru licitația publică nr. 1554/14 din 24.09.2014, organizată și desfășurată de Consiliul raional Drochia - achiziționarea serviciilor de monitorizare a traficului rutier, pe teritoriul Republicii Moldova.
- Concursul de selectare a partenerului privat din 02.02.2015, organizat și desfășurat de Consiliul raional Leova - proiectarea, finanțarea, construcția și operarea sistemului autorizat de supraveghere a circulației rutiere „Controlul Traficului" în raionul Leova, pe teritoriul Republicii Moldova.

10. Perioada de timp supusă examinării, în sensul prezentei investigații este perioada cuprinsă între 19.11.2013 – 15.02.2015, ce cuprinde data publicării primului anunț referitor la desfășurarea licitațiilor publice privind achiziționarea serviciilor de monitorizare a traficului rutier unde au participat întreprinderile vizate de investigație până la data desfășurării ultimei proceduri de licitație de către autoritatea contractantă cu una din întreprinderile vizate de investigație.

III. Acte și fapte constatate

11. În perioada 19.11.2013 – 15.02.2015, în 14 raioane din Republica Moldova, de către autoritățile publice locale de nivelul II au fost organizate și desfășurate licitații publice privind achiziționarea serviciilor de monitorizare a traficului rutier.
12. Urmare a examinării informațiilor parvenite de la autoritățile contractante cu privire la achiziționarea serviciilor de monitorizare a traficului rutier, se constată următoarele.
13. În perioada desfășurării procedurilor de achiziții publice analizate (licitații publice/ concursuri de selectare a partenerului privat), întreprinderile „Midland Enginering" SRL ✂✂✂, „Inforad" SRL ✂✂✂ și „Diolum" SRL ✂✂✂ la depunerea ofertelor în cadrul procedurii de achiziții publice s-au declarat ca fiind întreprinderi independente.
14. Întreprinderile „Avtouragan" SRL, „Netsistem" SRL și „Dessa International" SRL au participat în asociere cu „Midland Engineering" SRL și „Inforad" SRL.
15. Tabelul 1. Licitațiile publice organizate și desfășurate de Consiliile raionale în vederea achiziționării serviciilor de monitorizare a traficului rutier.

Nr.	Autoritatea contractantă	Nr și data procedurii	Nr. participanților
1	Consiliul raional Cantemir	Licitația publică nr. 1902/13 din 04.12.2013	
2	Consiliul raional Ungheni	Licitația publică nr. 2270/13 29.01.2014	
3	Consiliul raional Hîncești	Licitația publică nr. 124/14 din 29.01.2014	
4	Consiliul raional Anenii Noi	Licitația publică nr. 123/14 din 24.02.2014	
5	Consiliul raional Criuleni	Licitația publică nr. 133/14 din 10.03.2014	
6	Consiliul raional Orhei	Licitația publică nr. 188/14 din 17.03.2014	
7	Consiliul raional Soroca	Licitația publică nr. 509/14 din 07.05.2014	
8	Consiliul raional Cimișlia	Licitația publică nr. 514/14 din 07.05.2014	
9	Consiliul raional Strășeni	Licitația publică nr. 961/14 din 07.07.2014	
10	Consiliul raional Ocnița	Licitația publică nr. 988/14 din 09.07.2014	
11	Consiliul raional Căușeni	Licitația publică nr. 1501/14 din 25.08.2014	
12	Consiliul raional Sângerei	Licitația publică nr. 1555/14 25.08.2014	

13	Consiliul raional Drochia	Licitația publică nr. 1554/14 din 24.09.2014	
14	Consiliul raional Leova	Parteneriat Public Privat 02.02.2015	

16. Analizând informațiile relatate în tabelul nr. 1, se constată, după cum urmează:

><><

17. ><><.
18. **Licitația publică nr. 1554/14 din 24.09.2014** privind achiziționarea serviciilor de monitorizare a traficului rutier, organizată și desfășurată de Consiliul raional Drochia, conform Procesului - verbal nr. 77 din 24.09.2014 al ședinței grupului de lucru pentru achiziții, până la termenul - limită (24.09.2014 ora 10:00) au fost depuse oferte de către „Inforad" SRL cu asociații, „Diolum" SRL și „Midland Engineering" SRL.
19. Urmare a examinării documentelor prezentate de autoritatea contractantă, au fost identificate următoarele.

><><

20. ><><.
21. ><><.
22. ><><.
23. ><><.
24. ><><.
25. ><><.
26. Din informația despre contribuabil obținută prin intermediul bazei de date a Serviciului Fiscal de Stat, în perioada desfășurării procedurii de achiziții publice, întreprinderea „Diolum" SRL dispunea de oficiu pe adresa: ><><, unde își aveau adresa juridică/sediul și întreprinderile „Midland Engineering" SRL, „Dessa International" SRL și „Avtouragan" SRL.
27. Se constată că întreprinderile concurente („Midland Engineering" SRL și „Diolum" SRL) în cadrul procedurii de achiziție publică organizată de Consiliul raional Drochia dispuneau de oficii pe aceeași adresă (><><). Totodată, întreprinderile asociate a „Inforad" SRL („Dessa International" SRL și „Avtouragan" SRL) aveau oficii pe aceeași adresă (><><). Aspectele menționate constată contactul întreprinderilor fapt ce a facilitat „Diolum" SRL să facă cunoștință cu documentația de concurs (de la întreprinderile solicitante).

28. Potrivit dării de seamă nr. 77 din 25.09.2014, în rezultatul evaluării şi verificării documentelor de calificare ale ofertanţilor, conform cerinţelor expuse în documentele de licitaţie, grupul de lucru a respins ofertele întreprinderilor „Midland Engineering" SRL şi „Diolum" SRL, deoarece lipseau documentele solicitate de autoritatea contractantă.
29. ✂✂✂.
30. De asemenea, nu a fost prezentată ✂✂✂.
31. Neprezentarea documentelor ✂✂✂.
32. Întreprinderea „Inforad" SRL a participat la procedura de licitaţie publică în asociere cu „Avtouragan" SRL, „Netsistem" SRL şi „Dessa International" SRL ✂✂✂.
33. Este necesar de menţionat că la oferta depusă de către „Inforad" SRL au fost anexate: ✂✂✂.
34. Urmare a desfăşurării procedurii de achiziţie publică, autoritatea contractantă a stabilit câştigătoare întreprinderea „Inforad" SRL cu asociaţii „Avtouragan" SRL, „Netsistem" SRL şi „Dessa International" SRL, fiind încheiat contractul nr. 117 din 24.09.2014 de achiziţionare a serviciilor de monitorizare a traficului rutier.
35. Conform informaţiilor remise de Curtea de Conturi privind auditul conformităţii administrării sistemelor de supraveghere a traficului rutier şi plenitudinea, respectiv, utilizarea mijloacelor acumulate, echipa de audit a constatat că în perioada 2014-2015 unele persoane au fost angajate concomitent la mai multe întreprinderi: ✂✂✂ („Midland Engineering" SRL, „Avtouragan" SRL, „Inforad" SRL, „Dessa International "SRL şi „Diolum" SRL) şi ✂✂✂ („Avtouragan" SRL, „Dessa International" SRL) ceea ce indică la faptul că persoanele vizate contactau şi aveau acces la informaţiile strategice (sensibile) ale întreprinderilor menţionate, fapt ce a facilitat coordonarea şi schimbul de informaţii dintre întreprinderi. Persoanele menţionate, ţinând cont de funcţiile deţinute, efectiv, nu puteau exercita controlul, în sensul Legii concurenţei, asupra tuturor întreprinderilor participante la licitaţia organizată de Consiliul raional Drochia.
36. Figura 1. Conexiunile de relevanţă între întreprinderi (în perioada organizării şi desfăşurării licitaţiei publice nr. 1554/14 din 24.09.2014).

✂✂✂

37. În context, se menţionează că acţiunile întreprinderilor participante la procedura de achiziţie publică investigată **nr. 1554/14 din 24.09.2014**, care constau în schimbul de informaţii strategice (sensibile) ale întreprinderilor sau oferirea documentelor de participare la procedura de licitaţie concurenţilor şi ✂✂✂.
38. Drept urmare, a actelor şi faptelor constatate în cadrul investigaţiei efectuate ✂✂✂, se stabileşte *existenţa unui acord anticoncurenţial între întreprinderile*

participante la licitația publică ***nr. 1554/14 din 24.09.2014*** *privind achiziționarea serviciilor de monitorizare a traficului rutier, organizată și desfășurată de Consiliul raional Drochia.*

39. Orice întreprindere trebuie să stabilească, în mod autonom, politica pe care intenționează să o urmeze pe piață, aceasta fiind o condiție contrară oricărui contact direct sau indirect între întreprinderi, care are drept obiect sau drept efect influențarea comportamentului pe piață al concurentului, fie dezvăluirea către un concurent a comportamentului pe care urmează sau intenționează să îl adopte pe piață.
40. Potrivit art. 15 alin. (4) din Legea nr. 96/2007 privind achizițiile publice (în vigoare la momentul desfășurării procedurii de achiziții publice supusă investigării), operatorii economici se pot asocia în scopul prezentării ofertelor și/sau se pot prezenta în calitate de ofertanți asociați.
41. Asocierea reprezintă, de fapt, punerea în comun a resurselor membrilor ei în vederea îndeplinirii condițiilor solicitate de autoritatea contractantă și pentru executarea contractului. Trebuie de precizat faptul că, în cadrul unei asocieri de întreprinderi concurente, având ca scop depunerea unei oferte comune, este permis doar schimbul de informații necesare elaborării ofertei și executării contractului de achiziție publică. Schimbul de informație care excede scopul asocierii cum ar fi strategia de participare la alte licitații, este de natură să constituie un schimb de informații sensibile din punct de vedere concurențial, fiind necesar ca discuțiile între membrii asocierii să se rezume la proiectul care face obiectul procedurii de achiziție publică.
42. Un proces de achiziție publică se poate desfășura eficient din punct de vedere al raportului calitate/preț numai în condiții de concurență reală. Depunerea ofertelor în cadrul unei proceduri de achiziții publică trebuie să reprezinte rezultatul unor pluralități de manifestări independente de voință. În măsura în care ele reprezintă, însă, rezultatul concertării, acestea au aptitudinea de a induce în eroare autoritatea contractantă asupra naturii, întinderii, scopului și intensității concurenței. Așadar, astfel de practici ale ofertanților conduc la scăderea presiunii concurențiale în cadrul procedurii de achiziție publică, având aptitudinea de a restrânge concurența. Totodată, practicile anticoncurențiale în cadrul procedurii de achiziție publică diminuează resursele bugetare și ale contribuabililor, scad încrederea publică în procesele competitive și subminează beneficiile unei piețe concurențiale.
43. În baza materialului probatoriu acumulat în cadrul investigației, nu s-a constatat încălcarea art. 5 din Legea concurenței de către întreprinderile investigate, în cadrul a 12 proceduri de achiziție *(nr. 1902/13 din 04.12.2013, nr. 2270/13 din 29.01.2014, nr. 124/14 din 29.01.2014, nr. 123/14 din 24.02.2014, nr. 133/14 din10.03.2014, nr. 188/14 din 17.03.2014, nr. 509/14 din 07.05.2014, nr. 514/14*

din 07.05.2014, nr. 961/14 din 07.07.2014, LP nr. 988/14 din 09.07.2014, nr. 1501/14 din 25.08.2014, Parteneriat Public Privat 02.02.2015).

44. **Licitația publică nr. 1555/14 din 25.08.2014** privind achiziționarea serviciilor de monitorizare a traficului rutier, organizată și desfășurată de Consiliul raional Sângerei au fost depuse 2 oferte de către întreprinderile ÎM „СОЮЗ-ТЕЛЕФОНСТРОЙ" SRL în asociere cu „Moncotel-Service" SRL și „E-Hualu" SRL și, respectiv, „Midland Engineering" SRL în asociere cu „Avtouragan" SRL, „Netsistem" SRL și „Dessa International" SRL.
45. Urmare a examinării ofertelor depuse de întreprinderile „СОЮЗ-ТЕЛЕФОНСТРОЙ" SRL (cu asociații) și „Midland Engineering" SRL (cu asociații), prezentate de către autoritatea contractantă - Consiliul raional Sângerei, *nu au fost identificate probe privind existența unui acord anticoncurențial între participanți.*

IV. Exercitarea dreptului la apărare

46. Urmare a finalizării investigației a fost întocmit raportul de investigație referitor la acțiunile anticoncurențiale a întreprinderilor „Midland Engineering" SRL, „Diolum" SRL și „Inforad" SRL, participante în cadrul licitației publice nr.1554/14 din 24.09.2014, organizată și desfășurată de Consiliul raional Drochia.
47. Prin scrisoarea ✂✂✂, Consiliul Concurenței a remis întreprinderii „Inforad" SRL, raportul de investigație în vederea exercitării dreptului la apărare, fiind recepționată de către „Inforad" SRL la ✂✂✂, conform avizului de recepție.
48. Prin scrisoarea ✂✂✂, Consiliul Concurenței a remis întreprinderii „Midland Engineering" SRL, raportul de investigație în vederea exercitării dreptului la apărare, fiind recepționată de către „Midland Engineering" SRL la ✂✂✂, conform avizului de recepție.
49. Prin scrisoarea ✂✂✂, Consiliul Concurenței a remis întreprinderii „Diolum" SRL, raportul de investigație în vederea exercitării dreptului la apărare, plicul expediat întreprinderii „Diolum" SRL, a fost restituit în adresa Consiliului Concurenței cu mențiunea „plecat".
50. La data de ✂✂✂, urmare a convorbirii telefonice cu administratorul întreprinderii „Diolum" SRL (la data de ✂✂✂), Consiliul Concurenței a remis, repetat, raportul de investigație în vederea exercitării dreptului la apărare, pe adresa comunicată de către administrator, plicul expediat întreprinderii „Diolum" SRL, a fost restituit în adresa Consiliului Concurenței cu mențiunea „nereclamat".
51. La data de ✂✂✂, Consiliul Concurenței a remis, repetat, întreprinderii „Diolum" SRL, raportul de investigație în vederea exercitării dreptului la apărare, pe adresa electronică comunicată de către administrator ✂✂✂.

52. Până la data emiterii deciziei în adresa Consiliului Concurenței nu au parvenit solicitări de la întreprinderile vizate, referitor la acordarea accesului la dosarul administrativ întocmit de Consiliul Concurenței, obiecții referitor la raportul de investigație, precum și solicitări de audiere a părților.

V. Calificarea legală a acțiunilor constatate

53. În conformitate cu prevederile art. 4 din Legea concurenței, acordul reprezintă orice formă (verbală sau scrisă) de manifestare a voinței comune cu privire la comportamentul pe piață, exprimată de două sau mai multe întreprinderi independente.
54. Întreprinderile „Inforad" SRL, „Diolum" SRL și „Midland Engineering" SRL erau întreprinderi independente în sensul Legii concurenței, în perioada desfășurării procedurilor de achiziție publică nr.1554/14 din 24.09.2014, organizată și desfășurată de Consiliul raional Drochia.
55. Conform art. 5 din Legea concurenței, sunt interzise orice acorduri între întreprinderi sau asociații de întreprinderi, orice decizii ale asociațiilor de întreprinderi și orice practici concertate care au ca obiect sau efect împiedicarea, restrângerea, sau denaturarea concurenței pe piața Republicii Moldova, sau pe o parte a acesteia.
56. Potrivit art. 4 din Legea concurenței, practica concertată reprezintă coordonarea acțiunilor între întreprinderi independente și/sau grupuri independente de întreprinderi, prin care cooperarea practică dintre acestea înlocuiește în mod intenționat riscurile concurenței fără ca întreprinderile sau grupurile de întreprinderi să fi încheiat un acord în acest sens.
57. Potrivit art. 5 alin. (3) lit. d) din Legea concurenței, sunt interzise, fără a fi necesară o decizie prealabilă în acest sens, orice acorduri între întreprinderi sau asociații de întreprinderi, orice decizii ale asociațiilor de întreprinderi și orice practici concertate care au ca obiect sau efect împiedicarea, restrângerea sau denaturarea concurenței pe piața Republicii Moldova, sau pe o parte a acesteia, în special cele spre participarea cu oferte trucate la licitații sau la orice alte forme de concurs de oferte.
58. Pentru a se putea constata incidența art. 5 alin. (1) din Legea concurenței asupra unei înțelegeri sau practici anticoncurențiale, este necesară îndeplinirea cumulativă a următoarelor trei condiții:
    - existența a cel puțin două întreprinderi independente;
    - existența unui acord, a unei decizii a unei asociații de întreprinderi sau a unei practici concertate;
    - înțelegerea să aibă ca obiect sau ca efect împiedicarea, restrângerea sau denaturarea concurenței pe piața Republicii Moldova sau pe o parte a acesteia.

a) existența a cel puțin două întreprinderi independente

59. Interdicțiile art. 5 din Legea concurenței sunt aplicate și impuse întreprinderilor și asociaților de întreprinderi, atunci când acestea produc efecte pe teritoriul Republicii Moldova.
60. În sensul definit de art. 4 din Legea concurenței, întreprindere semnifică orice entitate, inclusiv asociație de întreprinderi, angajată în activitate economică, indiferent de statutul juridic și modul de finanțare al acesteia.
61. În speța investigată, din perspectiva aplicării art. 5 din Legea concurenței, au fost identificate întreprinderile „Midland Engineering" SRL, „Diolum" SRL și „Inforad" SRL.
62. Întreprinderile menționate sunt societăți comerciale, organizate conform legislației Republicii Moldova, având forma juridică de societăți cu răspundere limitată. Aceste întreprinderi desfășurau activități economice, având, astfel, calitate de întreprindere în sensul Legii concurenței.
63. Astfel, în perioada desfășurării procedurilor de achiziție publică nr.1554/14 din 24.09.2014 organizată și desfășurată de Consiliul raional Drochia, întreprinderile „Inforad" SRL, „Diolum" SRL și „Midland Engineering" SRL erau întreprinderi independente în sensul Legii concurenței.
64. *În consecință, prima condiție prevăzută de art. 5 din Legea concurenței este îndeplinită.*

b) existența faptei – a unui acord, a unei decizii a unei asociații de întreprinderi sau a unei practici concertate

65. Art. 5 alin. (1) și alin. (3) lit. d) din Legea concurenței, interzice fără a fi necesară o decizie prealabilă în acest sens, orice acorduri între întreprinderi sau asociații de întreprinderi, orice decizii ale asociațiilor de întreprinderi și orice practici concertate care au ca obiect sau efect împiedicarea, restrângerea sau denaturarea concurenței pe piața Republicii Moldova sau pe o parte a acesteia. Participarea cu oferte trucate la licitații sau la orice alte forme de concurs de oferte fiind expres interzisă.
66. Un acord, în sensul art. 5 alin. (1) din Legea concurenței, există atunci când părțile, explicit sau implicit, adoptă împreună un plan care determină comportamentul coordonat al acestora (acțiunile/inacțiunile) pe piață. Înțelegerea poate fi expresă sau poate fi dedusă din comportamentul părților, de vreme ce o anumită conduită poate demonstra existența înțelegerii.
67. Respectiv, existența unui acord anticoncurențial poate fi dedusă dintr-un număr de coincidențe și indicii care luate împreună pot, în absența unei explicații plauzibile, să constituie o încălcare a regulilor de concurență. Aceste indicii și coincidențe pot furniza informații nu doar despre simpla existență a unui acord anticoncurențial, dar și despre durata acestora în timp sau despre perioada în care au fost aplicate.

68. Astfel de practici sunt sancționate întrucât „colaborarea/ coordonarea" a eliminat incertitudinea concurenței, întreprinderile în cauză determinându-și comportamentul pe piață fără a mai fi în mod real autonome.
69. Obiectul deciziei date vizează comportamentul adoptat de părțile implicate în contextul participării la achiziția publică nr.1554/14 din 24.09.2014 organizată și desfășurată de Consiliul raional Drochia.
70. Materialul probatoriu identificat pe parcursul investigației ✂✂✂, precum și comportamentul efectiv manifestat de către „Inforoad" SRL, „Diolum" SRL și „Midland Engineering" SRL, în cadrul licitației publice (1554/14 din 24.09.2014), constituie un ansamblu de elemente care demonstrează, prezența unui acord orizontal referitor la participarea cu oferte trucate în cadrul procedurii de achiziție publică, manifestat prin practică concertată.
71. Acordul sau practica concertată ce se realizează între două sau mai multe întreprinderi care funcţionează pe piaţă la acelaşi (aceleaşi) nivel (niveluri), este definit de art. 4 din Legea concurenței ca *acord orizontal*.
72. Practica concertată în sensul art. 4 din Legea concurenței, reprezintă o coordonare a acţiunilor între întreprinderi independente şi/sau grupuri independente de întreprinderi, prin care cooperarea practică dintre acestea înlocuieşte în mod intenţionat riscurile concurenţei fără ca întreprinderile sau grupurile de întreprinderi să fi încheiat un acord în acest sens.
73. În contextul prezentei decizii, singura explicație pentru comportamentul întreprinderilor fiind concertarea voințelor prin contactul direct al întreprinderilor în vederea obținerii profiturilor suplimentare nejustificate și eliminarea incertitudinii comportamentale.
74. O înțelegere în sensul art. 5 din Legea concurenței, există atunci când părțile, explicit sau implicit, adoptă împreună un plan care determină linia acțiunilor sau inacțiunilor lor pe piață. Înțelegerea poate fi explicată sau poate fi dedusă din comportamentul părților, de vreme ce o anumită conduită poate demonstra existența înțelegerii. Mai mult, nu este necesar ca participanții să se fi pus de acord dinainte asupra unui plan comun detailat.
75. Participarea întreprinderilor la licitații publice în care un competitor este de acord sa prezinte o oferta care este mai mare decât oferta câștigătorului desemnat și despre care se știe ca este mult prea mare pentru a putea fi acceptata sau un competitor prezintă o oferta ce conține termeni speciali și/sau nu corespunde cerințelor (caietului de sarcini) despre care se știe ca nu va fi acceptată este o metodă răspândită de trucare a licitațiilor fiind numită participare la licitație cu *ofertă de curtoazie.*
76. În speță, întreprinderile implicate „Midland Engineering" SRL, „Diolum" SRL și „Inforad" SRL au realizat o practică concertată de trucare a procedurii de achiziție publică nr.1554/14 din 24.09.2014, organizată și desfășurată de Consiliul raional Drochia.

77. Prin urmare, atât materialul probator identificat ✂✂✂, cât și comportamentul efectiv manifestat de către întreprinderile „Midland Engineering" SRL, „Diolum" SRL și „Inforad" SRL, pentru care nu există o explicație în afara coordonării comportamentului, demonstrează faptul că părțile implicate, au realizat un acord de participare cu oferte trucate în cadrul procedurii de achiziție publică nr.1554/14 din 24.09.2014, organizată și desfășurată de Consiliul raional Drochia, faptă interzisă de prevederile art. 5 alin. (3) lit. d) și art.7 alin. (1) lit. d) din Legea concurenței.
78. Conform art.7 alin. (1) lit. d) din Legea concurenței, constituie un cartel dur acordul anticoncurențial orizontal, cu excepția acordului de importanță minoră, care, în mod direct sau indirect, izolat sau în combinație cu alți factori aflați sub controlul părților, are ca obiect participarea cu oferte trucate la licitații sau la alte forme de concurs de oferte.
79. *În consecință, a doua condiție prevăzută de art. 5 din Legea concurenței este îndeplinită.*
80. Urmare a examinării ofertelor depuse la **Licitația publică nr. 1555/14 din 25.08.2014** privind achiziționarea serviciilor de monitorizare a traficului rutier, organizată și desfășurată de Consiliul raional Sângerei, de către întreprinderile ÎM „СОЮЗ-ТЕЛЕФОНСТРОЙ" SRL în asociere cu „Moncotel-Service" SRL și „E-Hualu" SRL și, respectiv, „Midland Engineering" SRL în asociere cu „Avtouragan" SRL, „Netsistem" SRL și „Dessa International" SRL, *nu au fost identificate probe privind existența unui acord anticoncurențial între participanți.*

c) acordul să aibă ca obiect sau efect împiedicarea, restrângerea sau denaturarea concurenței pe piața Republicii Moldova sau pe o parte a acesteia

81. Art. 5 alin. (l) din Legea concurenței interzice acordurile între întreprinderi, deciziile unei asociații de întreprinderi sau practicile concertate care au ca obiect sau ca efect restrângerea concurenței pe piața Republicii Moldova sau pe o parte a acesteia.
82. Cuvintele „obiect" sau „efect" trebuie interpretate separat, reprezentând cerințe alternative și nu cumulative. Deci, o înțelegere între întreprinderi poate intra sub incidența interdicției legale dacă are ca obiect sau dacă are ca efect restricționarea concurenței, aceasta nu trebuie să aibă și obiect și efect de restricționare a concurenței.
83. Dacă este evident că un acord a avut ca obiect să restrângă, împiedice sau să denatureze concurența, atunci nu mai este nevoie să fie examinate efectele acelui acord. Mai mult, un cartel care are ca obiect restrângerea concurenței nu poate fi apărat pe motiv că nu a avut acest efect, pentru că nu a funcționat sau datorită faptului că unul sau altul dintre membrii săi nu a intenționat să îl pună în practică.

84. Acordurile de tip cartel dur sunt restricționări grave ale concurenței prin obiect, care sunt considerate că prin însăși natura lor pot afecta concurența, în sensul restrângerii, împiedicării sau denaturării acesteia. Sunt restricții care, din perspectiva obiectivelor urmărite de regulile de concurență, au un potențial anticoncurențial ridicat, așa încât nu este necesar ca pentru scopurile urmărite de aplicarea art. 5 alin. (l) din Legea concurenței să se probeze un efect concret asupra pieței.
85. În situația în care întreprinderile își coordonează activitatea este evident viciat caracterul obiectiv al comportamentului acestora, iar prețurile bunurilor/ serviciilor comercializate sunt afectate, în mod direct.
86. De asemenea, formarea prețurilor/ofertelor trebuie să reprezinte rezultatul unor pluralități de manifestări independente de voință, în măsura în care ele reprezintă însă rezultatul unei coordonări, acestea au aptitudinea de a induce în eroare asupra naturii, întinderii, scopului și intensității concurenței. O astfel de inducere în eroare, precum și scăderea intensității presiunii concurențiale, ce ar trebui să se manifeste între întreprinderi independente, are aptitudinea de a limita concurența.
87. Reieșind din rezultatele licitației, se constată că „Diolum" SRL și „Midland Engineering" SRL au participat pur formal în cadrul achiziției publice (nr.1554/14din 24.09.2014), da nu și cu intenția de a câștiga. Acordurile anticoncurențiale care sunt realizate prin intermediul licitațiilor sau altor forme de concurs au ca scop final *trucarea licitațiilor*.
88. Acordurile în cadrul cărora este coordonat comportamentul întru participarea cu oferte trucate la licitații, precum și alte condiții de tranzacționare sunt considerate ca fiind de o gravitate deosebită, acestea prezentând un asemenea grad de nocivitate pentru concurență și consumatori, încât, se admite, în acord cu art.5 alin.(5) din Legea concurenței, că nu este necesară probarea efectelor lor anticoncurențiale, fiind considerate încălcări prin obiect.
89. *Prin urmare, comportamentul adoptat de întreprinderile „Midland Engineering" SRL, „Diolum" SRL și „Inforad" SRL a avut ca obiect eliminarea/denaturarea concurenței în cadrul procedurii de achiziție publică nr.1554/14 din 24.09.2014, organizată și desfășurată de Consiliul raional Drochia. În acest fel, pe piață nu a existat o competiție reală și eficientă.*

Consecințe juridice

90. Conform art. 82 din Legea concurenței, orice act emis de către Consiliul Concurenței în scopul examinării preliminare sau investigării unei încălcări întrerupe cursul termenului de prescripție pentru aplicarea de sancțiuni prevăzut la art. 81 al legii menționate. Întreruperea termenului de prescripție produce efect de la data comunicării de către Consiliul Concurenței a actului emis, comunicare făcută cel puțin unei întreprinderi sau asociații de întreprinderi care

au participat la săvârșirea încălcării. Respectiv, termenul de prescripție se întrerupe prin acte ale Consiliului Concurenței, cum ar fi: solicitări de informații, în scris, ordinul privind desfășurarea inspecției și dispoziția privind inițierea procedurii de investigație.

91. Întreruperea termenului de prescripție produce efecte pentru toate întreprinderile sau asociațiile de întreprinderi care au participat la săvârșirea încălcării. După întreruperea cursului termenului de prescripție începe să curgă un nou termen, cu o durată similară, de la data la care Consiliul Concurenței a emis unul din actele menționate mai sus. Termenul de prescripție va expira cel târziu în ziua în care s-a scurs o perioadă egală cu dublul termenului de prescripție aplicabil pentru săvârșirea încălcării în cauză, fără să fi aplicat Consiliul Concurenței o sancțiune prevăzută de lege.
92. Cu considerarea prevederilor art. 81 și art. 82 din Legea concurenței, dreptul Consiliului Concurenței de a aplica sancțiuni întreprinderilor implicate în cazul de față pentru încălcarea art. 5 din Legea concurenței se încadrează în termenele de prescripție prevăzute pentru încălcarea normelor materialelor ale legislației concurențiale.
93. Individualizarea sancțiunilor prevăzute la art. 72 din Legea concurenței se face ținând cont de gravitatea și durata faptei, criterii prevăzute de art. 72 alin. (3) și (5) din Legea concurenței. Totodată, cuantumul amenzii se bazează pe determinarea unui nivel de bază care se poate majora în cazul existenței circumstanțelor agravante sau se poate reduce în cazul existenței circumstanțelor atenuante.
94. În conformitate cu art. 72 alin. (3) lit. c) din Legea concurenței, pentru faptele de gravitate mare (încălcarea art. 5 alin. (1) și alin. (3) lit. d), art. 7 alin. (1) lit. d) din Legea concurenței) se sancționează cu amendă de la 2% până la 4% din cifra totală de afaceri realizată de întreprinderi în anul anterior sancționării.
95. Nivelul de bază se obține prin înmulțirea procentului determinat în funcție de gradul de gravitate cu factorul aferent duratei încălcării.
96. Evaluarea gravității unei încălcări se face de la caz la caz, pentru fiecare tip de încălcare, luându-se în considerare împrejurările relevante ale cazului.
97. În sensul prezentei decizii, se reține ca circumstanță care indică la caracterul grav al faptei anticoncurențiale, încălcarea prin obiect, care prin caracterul său afectează mediul concurențial și în consecință bugetul autorității contractante.
98. În cazul investigat, acțiunile de participare cu oferte trucate la procedurile de achiziții publice reprezintă o restricționare pe orizontală de tipul cartelurilor dure, care se încadrează în categoria faptelor de gravitate mare, pentru care cuantumul preconizat al sancțiunii este cuprins între 2% și 4% din cifra de afaceri totală a fiecărui contravenient în anul financiar anterior sancționării faptei.

99. Având în vedere natura faptei comise (încălcarea prin obiect), comportamentul efectiv al întreprinderilor, inclusiv al factorilor de decizie al acestora în vederea voalării comportamentului coordonat, pentru întreprinderile investigate se stabilește cuantumul sancțiunii de ✂✂✂.
100. Conform prevederilor art. 72 alin. (5) din Legea concurenței, în funcție de durată, faptele se împart în 3 categorii: fapte de scurtă durată (mai puţin de un an) sau cu consumare instantanee: factor 1; fapte de durată medie (de la un an la cinci ani): factor 1,2; și fapte de lungă durată (peste cinci ani): factor 1,4.
101. Înțelegerea de trucare a procedurilor a durat în perioada – din momentul când a fost publicat anunțul de participare la procedura de achiziție publică BAP nr. 64/14 – data de 15.08.2014 și data semnării contractului în cadrul procedurii de achiziție publică nr.1554/14 din 24.09.2014 – data de 24.09.2014.
102. Prin urmare, în cazul investigat, din punct de vedere al duratei, faptele „Midland Engineering" SRL, „Diolum" SRL și „Inforad" SRL se încadrează în categoria faptelor de scurtă durată (mai puțin de un an) respectiv, aplicarea factorului 1 la cuantumul stabilit în funcție de gravitatea faptei.
103. În urma evaluării în funcție de gravitate și durata faptei nivelul de bază al amenzii pentru fiecare întreprindere a fost stabilit astfel:

    1) pentru participarea cu oferte trucate la procedura de achiziție publică, nr.1554/14 din 24.09.2014, de către „Midland Engineering" SRL – ✂✂✂ nivelul de bază (format din ✂✂✂ și cu aplicarea factorului 1 pentru durată);

    2) pentru participarea cu oferte trucate la procedura de achiziție publică, nr.1554/14 din 24.09.2014, de către „Diolum" SRL – ✂✂✂ nivelul de bază (format din ✂✂✂ și cu aplicarea factorului 1 pentru durată);

    3) pentru participarea cu oferte trucate la procedura de achiziție publică, nr.1554/14 din 24.09.2014, de către „Inforad" SRL – ✂✂✂ nivelul de bază (format din ✂✂✂ și cu aplicarea factorului 1 pentru durată).
104. Conform art. 67 alin. (4) din Legea concurenței, în cazul în care cifra totală de afaceri realizată în anul anterior sancționării nu poate fi determinată, se ia în considerare ultimul an anterior sancționării în care întreprinderea sau asociația de întreprinderi a realizat o cifră de afaceri.
105. Potrivit scrisorii nr. 07-1/143 din 27.05.2022, parvenită de la Biroul Național de Statistică nu a fost posibilă determinarea cifrei totale de afaceri pentru anul 2021 a întreprinderii „Diolum" SRL.
106. Cifra totală de afaceri luată în calcul la stabilirea amenzii este cea aferentă anului financiar 2020, astfel întreprinderea „Diolum" SRL a declarat la Biroul Național de Statistică că a obținut următoarea cifră de afacere din vânzări: „Diolum" SRL – ✂✂✂lei.
107. Conform scrisorii parvenite de la Biroul Național de Statistică nr. 07-1/168 din 07.06.2022, s-a constat că întreprinderile „Inforad" SRL și „Midland

Engineering" nu au prezentat Situațiile Financiare din anul 2017 și, respectiv anul 2018, fiind în procedură simplificată de faliment din 14.05.2019 și, corespunzător 06.06.2019, ca urmare cifra de afacere din vânzări fiind – 0,00 (zero) lei.

108. La individualizarea sancțiunilor, Consiliul Concurenței va lua în considerare toate circumstanțele cazului, care pot conduce la o diminuare sau la o majorare a nivelului de bază al amenzilor.
109. În conformitate cu art. 73 alin. (1) nivelul de bază al amenzii pentru încălcarea normelor materiale ale legislației concurențiale poate fi majorat sau redus cu un procent cuprins între 5% și 10% din cuantumul nivelului de bază stabilit în conformitate cu art. 72 pentru fiecare circumstanță agravantă ori atenuantă constatată.
110. În cazul investigat, nu au fost identificate circumstanțe agravante și/sau atenuante.
111. În conformitate cu art. 36 alin. (4) din Legea concurenței, sumele ce reprezintă amenzi sau alte sancţiuni aplicate de Consiliul Concurenţei se fac venit la bugetul de stat, în condiţiile legii.
112. În conformitate cu art. 43 alin. (2) din Codul de executare nr. 443/2004, în cazul în care sumele se încasează în beneficiul statului, calitatea de creditor o exercită Ministerul Finanţelor (Codul IBAN: MD83TRGAAA14311701000000), prin intermediul Serviciului Fiscal de Stat.
113. Respectiv, debitor în sensul prezentei decizii este „Diolum" SRL (IDNO 1010600001335).

Astfel, cu considerarea faptelor constatate și a concluziilor expuse, precum și a lipsei observațiilor din partea întreprinderilor, în temeiul prevederilor art. art. 5, 7, 39, 41, 65, 71-73, 81-82 din Legea concurenței, Plenul Consiliului Concurenței

DECIDE:

1. A înceta investigarea cazului privind semnele încălcării prevederilor art. 5 din Legea concurenței, în cadrul procedurilor de achiziție: nr. 1902/13 din 04.12.2013, nr. 2270/13 din 29.01.2014, nr. 124/14 din 29.01.2014, nr. 123/14 din 24.02.2014, nr. 133/14 din10.03.2014, nr. 188/14 din 17.03.2014, nr. 509/14 din 07.05.2014, nr. 514/14 din 07.05.2014, nr. 961/14 din 07.07.2014, LP nr. 988/14 din 09.07.2014, nr. 1501/14 din 25.08.2014, nr. 1555/14 din 25.08.2014 și Parteneriatul Public Privat 02.02.2015.

2. A constata încălcarea prevederilor art. 5 alin. (3) lit. d) și art.7 alin. (1) lit. d) din Legea concurenței nr. 183 din 11.07.2012, de către întreprinderile „Midland Engineering" SRL, „Diolum" SRL și „Inforad" SRL, prin participarea cu oferte trucate în cadrul licitației publice nr. 1554/14 din 24.09.2014 privind achiziționarea

serviciilor de monitorizare a traficului rutier, organizată și desfășurată de Consiliul raional Drochia.

3. A aplica o amendă întreprinderii „Diolum" SRL, în cuantum de 1 021,64 (o mie douăzeci și unu lei, șaizeci și patru bani), ceea ce constituie ✂✂✂ din cifra totală de afaceri a întreprinderii pentru anul 2020.

4. Suma amenzii prevăzută anterior urmează a fi achitată de întreprindere la bugetul de stat (codul IBAN: MD83TRGAAA14311701000000), în termen de 60 zile lucrătoare de la data comunicării prezentei decizii, cu mențiunea „amendă aplicată de către Consiliul Concurenței în conformitate cu Legea concurenței nr.183 din 11.07.2012. O copie a actului care confirmă plata va fi transmisă către Consiliul Concurenței.

5. Decizia poate fi contestată, în termen de 30 de zile calendaristice de la primirea acesteia de către părți, la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, specializat în materie de contencios administrativ (mun. Chișinău, str. Kiev, 3).

6. Decizia intră în vigoare la data adoptării și va fi adusă la cunoștința părților.

Alexei GHERȚESCU
Președinte